

Muistutus Savisaaren vesirangea koskevasta poikkeuslupahakemuksesta Kuopion kaupunkiympäristön palvelualueelle

Muistuttaja

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys r.y. (KLYY)
Puijonkatu 15, 70100 Kuopio
y-tunnus: 0731742-2
luonnonystavat@klyy.fi
p. 044 493 1288

Muistutus

Viitaten Savisaaren golf-alueen suunnitteluvaraukseen ja vesirangea koskevaan poikkeuslupahakemukseen, haluamme tuoda esille seuraavat huolenaiheet ja huomautukset.

Tavoitteena on rakentaa alueelle vuonna 2025 vesirange sekä sen viereen puttausalue ja lähipeliharjoittelualue. Lisäksi alueelle on tarkoitus rakentaa klubirakennus, jossa on kaikille avoin kahvio ja terassi. Savisaaren ja mantereen puolen rantojen puustot ja pensaikot muodostavat linnustoltaan rikkaan alueen. Hankkeen valmistelu on edennyt nopeasti, ja lisäaikaa tarvitaan erityisesti luontoarvojen ja lajiston perusteelliseen selvittämiseen. Vesirangen vaikutukset Savisaaren rantavyöhykkeeseen ja Savilahteen on arvioitava huolellisesti, sillä kasvava kävijämäärä voi merkittävästi heikentää alueen luonnonrauhaa.

Hanke muuttaa merkittävästi Savisaaren maankäyttöä, ja sen toteuttamisen edellytykset tulisi tutkia asemakaavan muutoksen kautta eikä poikkeusluvalla. Savisaaren tulisi säilyä kaikkien kaupunkilaisten virkistysalueena, ja kehittämisessä on huomioitava kaupungin strategian mukainen luonnon monimuotoisuuden turvaaminen. Kaupunkilaisten yhteisen tilan luovuttaminen yrityskäyttöön ilman kattavaa tarkastelua ja asukkaiden kuulemista ei ole perusteltua.

Golfin harrastajat liikkuvat harvoin ilman autoa, mikä herättää huolta alueen pysäköintitilanteesta. Nykyinen pysäköintikapasiteetti ei välttämättä riitä, ja pysäköintialueen mahdollinen laajentaminen voisi aiheuttaa merkittäviä haittoja alueen luonnolle. Lisäksi alueen muut käyttäjät ovat huolissaan omista pysäköintipaikoistaan ja pelkäävät, että myös heidän käyttämänsä parkkialue päättyy golfarien käyttöön. Tämän pysäköintipaikan sanotaan pysyvän retkeilijöiden omassa käytössä vain puomin avulla. Golfkentälle voitaisiin harkita toista sijaintia, ja Savisaaren entiselle taimitarha-alueelle voitaisiin sen sijaan perustaa luonnon monimuotoisuuspuisto. Tämä lisäisi alueen ekologista arvoa ja houkuttelevuutta luontokohteena.

Savisaareen johtava tieyhteys on heikossa kunnossa, ja liikenteen lisääntyminen vaatii tiestön parantamista ja kunnossapitoa. Saareen kääntyvä tie risteää kevyenliikenteenväylän kanssa, ja risteys on jo nykyisellään vaarallinen. Liikenteen kasvu lisää onnettomuusriskejä.

Vesirangen kohdeviheriöiden, puttausalueen ja lähipeliharjoittelualueen päällystäminen keinonurmella sekä golf-pallojen käyttö muodostavat merkittävän mikromuoviriskin. Keinonurmen muovikuidut, jotka ovat yleensä polyeteeniä tai polypropeenaa, alkavat hajota altistuessaan UV-säteilylle, lämpötilanvaihteluille ja mekaaniselle kulutukselle. Tämä prosessi vapauttaa ympäristöön mikromuoveja, jotka voivat levitä laajalle ja heikentää ekosysteemien terveyttä. Mikromuovipäästöjä alkaa syntyä jo ensimmäisten käyttövuosien aikana, ja merkittävät päästöt kertyvät 10–15 vuodessa kentän vanhetessa. On aiheellista pohtia, onko Kallavesigolf varautunut

viheriöiden säännölliseen uusimiseen, jotta mikromuovipäästöt pysyvät minimissä ja uusimiseen on taloudellisesti varauduttu. Lisäksi keinonurmi luokitellaan ongelmajätteeksi, mikä vaikeuttaa sen kierrätystä ja jätteenkäsittelyä, lisäten ympäristökuormitusta.

Lisäksi on huomioitava, että golfpallojen valmistuksessa käytetään raskasmetalleja, kuten sinkkiä, kobolttia, volframia ja lyijyä. Näiden aineiden käyttö voi johtaa ympäristöön päätyessään haitallisiin vaikutuksiin. Esimerkiksi Tanskan golfliiton mukaan golfpallon hajoaminen luonnossa voi kestää 100–1 000 vuotta, ja hajoamisen yhteydessä palloista vapautuu sinkkiä, joka voi myrkyttää vesistöjen ekosysteemejä.

Savilammen tilasta on tehty arvio, joka perustuu Kuopio.fi Lampi- ja lahtikorteissa esitettyihin tuloksiin (s. 81–82). Arvioinnin mukaan Savilammen vedenlaatu on typpi-, fosfori- ja klorofylli-a -mittausten perusteella luokiteltu välttäväksi, ja ravinnepitoisuudet ovat edelleen korkeita. Talvella alusvesi on ajoittain hapetonta, mikä lisää sisäistä kuormitusta. Lammen ulkoinen kuormitus ylittää kriittisen tason, ja siksi kunnostustoimien tulisi keskittyä ulkoisen kuormituksen vähentämiseen sekä virtausolosuhteiden ja alusveden hapetuksen parantamiseen. On kuitenkin syytä huomioida, että suunniteltu vesirange saattaa lisätä Savilammen kuormitusta ja heikentää veden virtausta.

Yhteenvetona emme kannata Savisaaren muuttamista golfareiden käyttöön, vaan pidämme tärkeänä, että aluetta kehitetään kaikkien kuopiolaisten ulkoilu- ja virkistyskohteena luonnon monimuotoisuutta kunnioittaen.

Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys

Lähteet:

de Haan, W. P., Quintana, R., Vilas, C., Cózar, A., Canals, M., Uviedo, O., & Sanchez-Vidal, A. (2023). The dark side of artificial greening: Plastic turfs as widespread pollutants of aquatic environments. *Environmental Pollution*, 334, 122094
[.https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0269749123010965](https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0269749123010965)

<https://golfpiste.com/blogit/golfpallo-ymparistolle-tikittava-aikapommi/>; <https://yle.fi/a/3-5935678>

Lampi- ja lahtikortit, Kuopion vesialueiden hoito- ja kunnostusohjelma 2019 - 2023
<https://www.kuopio.fi/uploads/2023/03/lampi-ja-lahtikortit-2019-2023.pdf>